

■ На свае вочы

САКРЭТЫ ЖОЎТАЙ ЖЫРАФЫ, або Садок у стылі «ваў»

Двухузроўневыя групы, скаладромы і вінтавая горка-труба — далёка не ўсе «фішкі» ўнікальнага дзіцячага садка, які з'явіўся ў Новай Баравой пад Мінскам. Над праектам сучаснай дашкольнай установы лавалі галаву не толькі яго забудоўшчыкі, да дыскусій далучаліся архітэктары, псіхалагі, выхавальнікі, бацькі. Некаторыя ідэі падказалі і дзеці. Напрыклад, дзякуючы малым у групах з'явіліся спецыяльныя нішы, дзе можна адасобіцца, пагуляць у хованкі альбо задзейнічаць іх у іншых гульнях. І хочацца верыць, што многія задумы, якія былі тут рэалізаваныя, у будучыні пачнуць улічваць і распрацоўшчыкі іншых праектаў дзіцячых устаноў.

«Жоўтая жырафа» — менавіта такую назву мае садок — змога прыняць 150 выхаванцаў. І сустрэкаць іх на ўваходзе будзе менавіта сяміметровая фігура гэтай аблаваухай жывёліны. Але падчас тэст-прэзентацыі ўстановы першае, на што звярнулі ўвагу маленькія «эксперты», — гэта горка, якая дазваляе спускацца з другога паверха, і скаладром, дэталі для якога дапамагалі падбіраць прафесійныя альпіністы.

У юных мастакоў будзе і свая мастацкая галерэя, прычым з падсветкай. Звычайна дзіцячыя работы вісяць унутры групы, а ў «Жоўтай жырафе» — усе калідоры прыстасаваныя для таго, каб там размяшчалася своеасаблівая экспазіцыя.

Старэйшых дзяцей чакае сюрпрыз — асобны гульнявы комплекс з сеткамі-батутамі — абсалютна бяспечнымі, як запэўніваюць забудоўшчыкі. Шнур, з якога сплечана сетка, можа вытрымліваць да 400 кілаграмаў. Трэба сказаць, што гэта першы і пакуль адзіны ў Беларусі садок з двухузроўневымі групамі, але ўжо

сёння будзеца яшчэ адна дашкольная ўстанова, дзе будзе выкарыстаны такія падыходы для стварэння дадатковай гульнявой плошчы.

Юны экскурсавод, які адрэкамэндаваўся Раманам Віктаравічам, правёў першых гасцей садка па ўсіх памяшканнях. Мы зазірнулі ў прасторную спартыўную залу, медыцынскі блок (дзе ёсць у тым ліку ізалятар з асобным выходам) і, зразумела, на кухню. Тут даведа-

Фота БЕЛТА

гурманаў ежу не горшую, чым у рэстаранах. Гатовая, яна будзе паступаць у спецыяльныя кантэйнеры, якія дазваляць захоўваць яе цёпла. Ёсць тут і ліфт, які даставіць ежу на другі паверх.

можна ўбачыць здзіўленне: ніхто не мог уявіць, што падобны садок з'явіцца ў Беларусі. Але мы імкнуліся стварыць не проста прыгожую архітэктурную, для нас важна, каб кожны элемент выконваў нейкую функцыю».

І сапраўды, тут шмат дэталей, якім выхаванцы змогуць знайсці рознастайнае прымяненне. Нават мэбля ў групах (дарэчы, такой вы больш нідзе не ўбачыце, бо яна стваралася па спецыяльным заказе менавіта для гэтай установы) дазваляе па-рознаму перакроіваць прастору, рабіць заняткі непаўторнымі. З тых жа сталоў можна «скласці» вялікія ці малыя кругі. Драўляныя перагародкі, якімі падзелены гульнявая і спальная зоны ў групах, гэта яшчэ і зручныя сядзенні, пад якімі размешчаны персанальныя ячэйкі для кожнага малога. Нават падаконнікі зроблены так, каб на іх мож-

на было сядзець. Ураджаюць і вялікія панарамныя вокны, пакоі, напоўненыя святлом, і ствараецца ўражанне, што дзеткі, якія будуць тут ба-віць час, ніколі не адчуваюць сябе ў замкнёным памяшканні — вось яна, вуліца, як на далоні.

Для самых маленькіх, а яслі знаходзяцца на першых паверхах, прадугледжаны прамы выхад з групы на дзіцячыя пляцоўкі праз вялікія шкляныя дзверы, за якімі абсталяваны драўляныя тэрасы.

Між іншым, калі мы ўжо выбраліся на прагулку, як не звярнуць увагу на абсталяванне. Яно таксама ўнікальнае — упершыню ў Беларусь былі дастаўлены вялікія гульнявыя пляцоўкі ад вядучага еўрапейскага вытворцы дзіцячых комплексаў. Выкананыя з натуральнага матэрыялаў, яны зноў жа шматфункцыянальныя — дзеці змогуць прыдумаць многа рознастайных

гульняў. Тут вы ўбачыце альтанкі, качалкі, балансіры і нават спецыяльныя кветачніцы, у якіх малыя змогуць вырошчваць расліны. Пясочніцы зробленыя так, каб імі маглі карыстацца нават дзеці з інваліднасцю. А будучым кіроўцам прыйдзеца даспадобы пляцоўка для вывучэння правілаў дарожнага руху з уласнай міні-запраўкай. На тэрыторыі ёсць нават асобная пабудова для захоўвання веласіпедаў, самакатаў і санак, на якіх дзеткі прыбываюць у садок.

Ды і сам фасад будынка ўраджае — быццам нейкі чараўнік рассыпаў па ім рознакаляровыя гарошыны.

Садок знаходзіцца ў цэнтры квартала — побач з цэнтральнай пешаходнай плошчай і фантанам, і, зразумела, забудоўшчыкі, каб зрабіць гэты знакавы аб'ект яшчэ больш яркім, паклапаціліся пра дэкаратыўную начную падсветку.

Ужо ў хуткім часе садок перадаецца на баланс дзяржавы, якая і будзе фарміраваць групы. Але жыхарам Новай Баравой не трэба хвалявацца, што месцаў можа не хапіць. Увогуле тут плануецца пабудоваць восем дашкольных устаноў, а ў найбліжэйшы час будзе здадзены яшчэ адзін незвычайны садок, аформлены ў касмічнай тэматыцы. У 2019-м, абяцаюць, пачне працаваць і «школа будучыні».

Алена ДЗЯДЗЮЛЯ

■ Фотаздымак з гісторыяй

РАДАСЦЬ БЫЛА... КАРОТКАЯ

Па традыцыі ў лютым ладзяцца ўрачыстыя вечары сустрэч выпускнікоў школ. З маіх аднакласнікаў выпуску 1957 года засталіся ўжо лічаныя асобы, ды і тых жыццёвы лёс раскідаў па свеце: Эстонія, Латвія, Сібір, Украіна, Польшча. Апошняя сустрэча, хоць у няпоўным складзе, адбылася ў 2002 годзе, адзначылі 45-гадовы юбілей. Больш сабрацца не здолелі, толькі зрэдку размаўляем па тэлефоне. Нядаўна праглядаў свае школьныя фотаздымкі. І ў памяці пачаў пракручвацца, бы кінастужка, лёс майго аднакласніка Яўгена Нікіфарова. На здымку чацвёртага класа ён стаіць чацвёрты злева (я ж сяджу басаноў, за мной у белым каўнеру Галія Мароз — толькі мы з ёй змаглі закончыць сярэднюю школу і атрымаць педагагічную адукацыю).

Дык вось, у пачатку 1944 года немцы эшалонам і абозамі везлі дзяцей з-пад Ленінграда ў Германію. Але ў выніку наступлення савецкіх войскаў вымушаны былі разгрузіць эшалон на станцыі Дукшты ў Літве для эвакуацыі параненых. Дзеці шукалі прытулак, як хто змог. Жыхары Відзаў, Браслава, Друі і навакольных вёсак бралі пад апеку гаротнікаў. Марыя Нарушэвіч з Друі, маці якой жыла ў Мілашове, узяла хлопчыка ў Браславе і прывезла да маці. Жэня, якому ішоў восьмы год, стаў памочнікам, дакладнай работнікам у гаспадарцы Альжбеты Панізнік — жанчыны ўладарнай,

нават жорсткай. Яе гаспадарка паграбавала цяжкай фізічнай працы, якая і лягла на яшчэ кволя дзіцячыя плечы. Некалькі разоў, не вытрымаўшы нагрузак і пакаранняў, хлопчык збягаў ад «бабушкі», як ён называў сваю «апякунку», павіў кароў на суседніх хутарах, але да зімы вяртаўся зноў.

Мы жылі па-суседску. У мяне было пяць сясцёр і старэйшы брат (на жаль, я, як самы малодшы, застаўся ўжо толькі адзін). Жэня пастаянна знаходзіў у нашай сям'і спагаду і падтрымку, ніколі не быў лішні і за сталом, не вельмі багатым на той час. Памятаецца, як ён, жнучы сярпом жыта, зняў кашулю

і да вечара абпёк на сонцы спіну да вадзяных пухіроў. Мама тады змазвала раны вяршамі і прыкладвала трыпутнік. Іншых лекаў не было.

У 1951 годзе Жэня скончыў чатыры класы Мілашоўскай школы, далей вучыцца «бабушка» не пусціла: «Досыць карміць дармаеда, выкарміла, як брыся». Жэня стаў працаваць ва ўжо створаным у 1949 годзе калгасе «Палітадзелец», пазней яго прызначылі брыгадзірам. У 1956 годзе прызваны на вайсковую службу ў горад Курган, атрымаў правы кіроўцы, працаваў шафёрам аўтобуса, стварыў сям'ю. У 1963 годзе Жэня даслаў нашай сям'і радасную вестку: ён знайшоў і сустрэўся са сваёй маці і сястрой, якіх страціў у гады ліхалецця. Яны былі везены ў Германію. Яшчэ калі ён хадзіў у школу, настаўнікі спрабавалі знайсці яго родзічаў, але безвынікова. Сам ён ведаў, што жылі яны ў горадзе Волхаўбуд, паміж вуліцаў. Бацька Канстанцін у той час быў на фронце. Жэню з бабурэй немцы захапілі. Маці ж удалося схавацца з трыма дзець-

мі. Бабурэй на вачах хлопчыка немцы павесілі за рэбры (так ён запамніў) за спробу ўцячы з-пад агароджы з калючага дроту. Далейшы лёс малога пакутніка быў звязаны з вёсачкай Мілашова Мёрскага раёна.

На жаль, радасць сустрэчы з маці і сястрой (двое братоў зніклі без вестак) была вельмі каротка, як і жыццё Яўгена Нікіфарова. Сэрца маладога мужа, сына і брата не вытрымала. Занадта шмат пакут і выпрабаванняў выпала на яго долю.

У 1964 годзе Жэні не стала, а ён збіраўся прыехаць з сям'ёй адведаць нас і, як пісаў, тыя мясціны,

дзе прайшлі цяжкія, але дарагія дзіцячыя і юнацкія гады.

Альфрэд ТЫЧКО, в. Ідолта, Мёрскі раён

Шаноўныя чытачы! Конкурс «Фотаздымак з гісторыяй» працягваецца. Мы па-ранейшаму чакаем ад вас цікавых фота з сямейнага альбома. Здымкі (не больш за тры) з невялікай гісторыяй дасылайце з адпаведнай пазнакай на адрас: вуліца Б. Хмяльніцкага, 10а, 220013, г. Мінск або info@zviazda.by. Найлепшага аўтара чакае прыз. Арыгіналы дасланыя фотаздымкаў абавязкова вяртаюцца